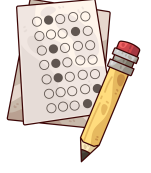

GAMZE HOCA SOSYALDE

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ
2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYO 4

Soru 1 (İTA.8.4.8): Atatürk, 29 Ekim 1933 tarihinde okuduğu "Onuncu Yıl Nutku"nda, Cumhuriyet'in ilanından o güne kadar yapılanları özetlemiş ve Türk milleti için yeni hedefler koymuştur. **Atatürk'ün bu nutukta belirttiği "en büyük ideal" nedir? Bu ideale ulaşmak için Türk milletine gösterdiği yol nedir?**

Soru 2 (İTA.8.4.9): Atatürk, "Memleketler çeşitlidir; fakat uygarlık birdir ve bir milletin ilerlemesi için de bu tek uygarlığa katılması gerekir." demiştir. **Bu söz, Atatürk ilke ve inkılaplarını oluşturan hangi "temel esas" ile doğrudan ilgilidir? Bu esasın Türk toplumu için önemini bir cümleyle açıklayınız.**

Soru 3 (İTA.8.5.1): Atatürk Dönemi'nde, milli egemenliği tam anlamıyla hayata geçirmek için çok partili hayata geçiş denemeleri yapılmıştır. **Çok partili yönetim anlayışının, tek partili yönetime göre hükümetin denetlenmesi ve demokratik ortamın oluşması açısından sağladığı avantajları yazınız.**

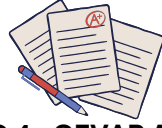
Soru 4 (İTA.8.5.3): 1925 yılında çıkan Şeyh Said İsyanı hem iç hem de dış politikayı etkileyen bir tehdit olmuştur. **Bu isyanın temel amacı nedir? İsyanın, Musul sorununun çözümü üzerindeki olumsuz etkisini açıklayınız.**

Soru 5 (İTA.8.6.1): Atatürk, "Harp zaruri ve hayati olmalı... Milletın hayatı tehlikeye maruz kalmayınca harp bir cinayettir." sözüyle bir dış politika ilkesine vurgu yapmıştır. **Atatürk'ün bu sözüyle işaret ettiği dış politika ilkesi hangisidir? Türkiye'nin bu ilke doğrultusunda uluslararası barışa katkı sağlamak için katıldığı çalışmalara bir örnek veriniz.**

Soru 6 (İTA.8.6.1): Dış politikada "Mütekabiliyet" (Karşılıklılık) ilkesi, devletler arası hukukta bir devletin gösterdiği tutuma karşı diğer devletin de aynı şekilde karşılık vermesidir. **Atatürk'ün, Millî Mücadele sırasında İngilizlerin Türkleri tutuklamasına karşılık Anadolu'daki İngiliz subaylarını tutuklatması bu ilkeye nasıl bir örnek oluşturur? Açıklayınız.**

Soru 7 (İTA.8.6.2): Lozan Barış Antlaşması'na göre Boğazların yönetimi uluslararası bir komisyona bırakılmış ve bu bölge askerden arındırılmıştı. **Ancak 1936'da bu durum değişmiştir. 1936 Montreux (Montrö) Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazlar üzerinde hangi kurumun yetkisine son verilmiştir? Bu durum Türkiye'nin egemenlik haklarını nasıl etkilemiştir?**

Soru 8 (İTA.8.6.3): Atatürk, Hatay meselesini "şahsi meselem" olarak adlandırmış ve hastalığının ilerlemesine rağmen bu uğurda büyük çaba sarf etmiştir. **Atatürk'ün 1938 yılında sağlığı bozuk olmasına rağmen Mersin ve Adana'ya giderek askeri manevraları denetlemesi onun hangi kişilik özelliklerini kanıtlar? Hatay hangi tarihte anavatanına katılmıştır?**

SENARYO 4 - CEVAP ANAHTARI

- 1. Cevap:** Atatürk'ün belirttiği en büyük ideal, milli kültürü çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkarmaktır. Bu hedefe ulaşmak için akıl ve bilimin rehberliğinde çalışılması gerektiğini vurgulamıştır.
- 2. Cevap:** Bu söz "Çağdaşlaşma" esası ile ilgilidir. Çağdaşlaşma, Türk toplumunun dünyadaki ilerlemelere ayak uydurarak bir "var olma mücadelesi" vermesi ve uygar dünyada saygın yerini alması için hayati önem taşır.
- 3. Cevap:** Çok partili yönetimde hükümet sürekli denetlenir, farklı görüşler yönetimde yer alabilir ve bu sayede daha gerçekçi bir demokratik ortam oluşur. Tek partili yönetimde ise hükümetin denetlenmesi zordur.
- 4. Cevap:** İsyanın temel amacı cumhuriyet yönetimini ve inkılapları ortadan kaldırarak saltanat ve hilafeti yeniden getirmektir. Dış politikada ise Türk ordusunun Musul üzerine harekât yapmasını engellemiş ve Musul'un İngiliz mandasındaki Irak'a bırakılmasına neden olmuştur.
- 5. Cevap:** Bu ilke "Barış" (Yurtta sulh, cihanda sulh) ilkesidir. Türkiye bu doğrultuda Balkan Antantı veya Sadabat Paktı gibi bölgesel barışı koruyan oluşumlara katılmıştır.
- 6. Cevap:** Bu durum, devletler arası ilişkilerde eşitlik ve saygınlığın korunması anlamına gelir. Atatürk, Türklerin hukukuna ve şerefine saygı gösterildiği sürece karşılık verileceğini belirterek, Türkiye'nin bağımsız bir devlet olarak haklarını koruduğunu göstermiştir.
- 7. Cevap:** Montrö ile Boğazlar Komisyonu kaldırılmıştır. Bu sayede Boğazlar üzerindeki kısıtlamalar son bulmuş ve Türkiye Boğazlar üzerinde tam egemenlik hakkı elde etmiştir.
- 8. Cevap:** Bu durum Atatürk'ün vatanseverliğini, kararlılığını ve milletine olan bağlılığını (özverisini) kanıtlar. Hatay, 30 Haziran 1939 tarihinde Türkiye'ye katılmıştır.